

22è CICLE DE SORTIDES DE CONÈIXER EL PLA DE L'ESTANY

2a sortida – diumenge 10 de novembre de 2024

Centre d'Estudis Comarcals i Centre Excursionista de Banyoles

Fontcoberta.

Ruta de les fonts i del patrimoni de Fontcoberta

Font de Melianta. El topònim Melianta significa “gran estimball”. Ha donat nom a la font, al rec, al clot i al veïnat de Melianta que s'estén a la seva part superior. La font era molt freqüentada anys enrere. El conjunt del paratge on està ubicada constitueix un espai fonamental molt interessant. **Monòlit de la Pedra Dreta.** Situat al pla de la Bruguera, probablement s'hi va col·locar durant la Guerra Gran (1793-1795) tot i que es desconeix la finalitat que podia tenir.

Bassa de Figueroles.

Abans d'arribar al veïnat del mateix nom, sota la carretera que hi accedeix, hi ha aquesta petita bassa de pagès que s'omple del drenatge de l'aigua de la pluja provinent dels camps propers. Aquestes basses són importants i val la pena preservar-les perquè en períodes de sequera se solen mantenir amb aigua i constitueixen un refugi estable per a moltes espècies d'amfibis, invertebrats aquàtics o libèl·lules.

Veïnat de Figueroles. Es té constància de la vila de Figueroles ja al segle IX amb motiu de la consagració de la primera església de Sant Feliu i Sant Pere de Fontcoberta. Del veïnat de Figueroles, en destaca la singularitat de moltes de les seves masies, com ara el Mas Planells o la Torre de Figueroles. **Mas Planells** (S. XV-XVIII), estava formada antigament per

diferents masoveries: Can Xiquet al costat nord, Can Cinteta i Ca l'Àngel a l'oest, i Can Xaló a l'est. La cabanya situada al costat de migdia s'anomena Can Roqué i avui està en ruïnes. **Torre de Figueroles.** Es tracta d'una masia fortificada. Semblaria que la construcció actual és sobretot dels segles XVI-XVII. Un fill de la torre anomenat Joan Figarola va ser escollit síndic remença i va participar a la Sentència Arbitral de Guadalupe el 1486, que va acabar amb el conflicte remença. En una porta de la façana trobem inscrit "Martiria Figarolas 1621".

Aulina Reclamadora d'en Canova (també anomenada de Can Pujol o del Poble). Aquesta alzina solitària i acarenada, situada a l'oest del poble de Fontcoberta, és més petita que les altres dues més conegudes del municipi (la de l'Omeda i la del Puigsaguàrdia)

i declarades Arbre Monumental per la Generalitat de Catalunya. Totes tres, força malmeses avui en dia, havien servit per caçar ocells, sobretot tords.

Font de Can Pujol. Can Pujol és una masia fortificada important del poble de Fontcoberta, documentada des del 1295. La font neix a ponent d'aquesta masia i l'aigua brolla a l'interior de la casa i tot seguit a l'exterior. Aquesta font, que neix a cobert, ha donat el nom al poble de Fontcoberta. **Església de Sant Feliu i Sant Pere de Fontcoberta.** En època medieval aquesta església és referida com a "Sancti Felicis de Fonte Chooperto". El 12 d'agost de 917 tenim constància que fou

consagrada una primera església pel bisbe Guiu en honor de Sant Pere i Sant Feliu. L'obra romànica actual correspon bàsicament al segle XII. El 1326 es fixen els límits parroquials de Fontcoberta. Cap a mitjan segle XV sabem que fou edificada la casa del sacerdot de la parròquia. El 1583 és feta la campana Major. El 1668 és construït l'altar de la Verge del Patrocini. En la seva construcció, hi van intervenir un mestre d'obres i un pintor anomenat M. Vilanova. El 1762 fou adquirit el retaule del Patrocini construït per Jaume Escanpanter, mestre de Girona. El darrer terç del segle XVIII fou elaborat el retaule Major. Entre 1858-1866 fou edificada la capella Fonda del Santíssim sufragada per la família Fares i la família Salvatella de Fontcoberta. El 1936 l'església, amb l'esclat de la Guerra Civil, fou profanada i els seus altars foren destruïts i cremats.

Font i bassa de la Mare de Déu de la Font. La font està encastada al marge i té un mur frontal de pedra orientat a migdia. El broc es troba situat al centre del mur. Al damunt de la font hi ha una llinda amb la data "1701" i una finestra amb reixes que deixa entreveure l'aigua filtrada. A la part inferior de la finestra hi ha la inscripció "Mare de Déu de la Font". Al costat est, un rentador, que ja no s'utilitza. La font i la capella a tocar porten el mateix nom: Mare de Déu de la Font. A pocs metres d'on hi ha aquesta font, n'hi ha una altra, la **Font del Capellà**, que podria ser la font originària. Aquesta és una deu que brolla tot l'any,

per sota d'unes pedres enmig del bosc. **Ermita de la Mare de Déu de la Font.** Sembla que les primeres notícies documentals referents a la capella són del segle XIV. Se sap que el 1415 hi havia un pòrtic que va ser renovat el 1433, just després dels terratrèmols de 1427 i 1428; s'hi va construir per donar aixopluc als peregrins que anaven fins a la font situada a prop de la capella. Pocs anys més tard, el 1453, la reina Maria va subscriure els estatuts de la confraria de la Mare de Déu a la capella.

Can Jan de la Farrés. Lledoners enamorats. La casa, que actualment està ocupada pel museu de Fontcoberta des del 1997, és de les més antigues del veïnat de la Farrés. El mas és citat el 1201 com a Mas Guau. La casa havia estat habitada l'any 1462 per Jan Banejам, conegut per ser un remença que va ajudar a la causa de la reina Joana Enríquez, quan era assetjada a Girona amb el seu fill Ferran. Per aquest motiu, l'any 1481, a Jan Banejам li va ser atorgat el privilegi de generositat.